

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

30 жовтня 2024 року

**Біла Церква
2024**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Олешко В.П., канд. с.-г. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку:
матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 53 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Таким чином, проведені дослідження вказують на необхідність проведення меліоративних заходів у період підготовки водойм до зариблення та протягом всього періоду вирощування риби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грішин Б.О., Кражан С.А., Чужма Н.П. Оцінка розвитку природної кормової бази ставів рибного господарства «Меркурій» при вирощуванні рибопосадкового матеріалу коропа. Рибогосподарська наука України. 2015. № 3. С. 34–45.
2. Кражан С.А., Хижняк М.І. Природна кормова база рибогосподарських водойм: навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2014. 333 с.
3. Олешко М.О., Олешко О.А., Мельниченко О.М., Бытюцький В.С., Гейко Л.М. Формування природної кормової бази за рахунок планктонних угруповань на дослідних ставках ВАТ «Сквираплемрибгосп» за вирощування цьоголіток помісних коропів. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. 2016. № 2. С. 82–88.
4. Тищенко В.І., Божко Н.В. Формування природної кормової бази ставків та її використання рибами різних видів. Суми, 2013. С. 1–7.
5. Тучапська А.Я. Ефективність сумісного застосування органічних добрив та культивованих безхребетних для підвищення рибопродуктивності культивованих ставів. Рибогосподарська наука України. 2014. № 1. С. 25–36.

УДК 639.31:597.551

ГАПТЕНКО В.В., ДЕНИСОВ С.О., НОЩЕНКО С.А., КОРЧАК В.В., магістранти
Науковий керівник – **СЛЮСАРЕНКО А.О.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ВИРОЩУВАННЯ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ КОРОПОВИХ ВИДІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Залежно від ряду факторів сьогодення більшість рибницьких господарств змушені були скоротити витрати на забезпечення своєї діяльності, що спричинило зменшення обсягів вирощування риби, скорочення асортименту та зниження якості товарної продукції. З метою підвищення рибопродуктивності водойм необхідно застосовувати удосконалені рентабельні технології вирощування риби, також враховувати якість рибопосадкового матеріалу.

Ключові слова: ставок, риба, короп, товстолобик, вирощування, годівля, рибопродукція.

Одним із видів сільськогосподарської діяльності, який відносять до швидкозростаючого сектору щодо виробництва харчових продуктів у світі протягом останніх років відносять також аквакультуру [1, 3, 4].

Враховуючи сьогодення нашої країни український сектор аквакультури зазнав значних змін пов'язаних із втратою певних акваторій та окремих господарств, зокрема на тимчасово окупованих та територіях активних бойових дій, а також втрата біологічних активів (рибопосадкового матеріалу, плідників і товарної продукції), що призвело до зменшення виробничих показників у аквакультурі. Основними чинниками, які спричинили зменшення виробництва риби, на думку ряду дослідників, стали збільшення виробничих витрат, дефіцит кормів, загострилась проблема логістики та реалізації рибних продуктів. Все це стало наслідком, на початку воєнної агресії, стрімкого зниження виробництва рибопосадкового матеріалу і, в подальшому, вирощування товарної риби, що підтверджується результатами досліджень Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) [2].

Більшість рибницьких господарств, під впливом ряду обмежуючих чинників, була вимушена відмовитись від застосування повного обсягу інтенсифікаційних заходів, і зокрема, від годівлі риби якісними комбікормами, витрати на закупівлю яких не виправдовувались коштами, одержаними від реалізації продукції. Такий мимовільний перехід до низьковитратних форм ведення рибництва додатково ускладнило ситуацію, що відобразилося у зменшенні обсягів вирощування риби, скороченні асортименту, зниженні якості рибопосадкового матеріалу та товарної продукції. Проте, потрібно зазначити що

відповідно до даних Держрибагенства, обсяги виробництва продукції аквакультури, на 2023 рік, в Україні зросли на 4,3 %. Такий показник був забезпечений виробниками Черкаської, Хмельницької, Львівської, Тернопільської та Сумської областей. Оскільки сектор аквакультури є перспективним і має потенціал щодо розвитку то розробляються програми державної підтримки [5], особливо з питань часткової компенсації на придбання або виробництво рібопосадкового матеріалу, придбання техніки, механізмів та обладнання для виробництва й переробки продукції аквакультури від 30 до 50 % вартості [6].

Оскільки, отримання високої рібопродукції товарної риби залежить від використання зарібка високої якості, то господарства повинні бути забезпечені життєстійким рібопосадковим матеріалом, який відповідав би їх потребам. Тому, метою наших досліджень було проведення аналізу вирощування рібопосадкового матеріалу в умовах сьогодення.

Матеріалом для дослідження слугували личинки, молодь та цьоголітки коропа та білого товстолобиків, які вирощували на базі орендованих водойм.

У даному господарстві 3–4-добових личинок коропа та строкатого товстолобика підрощували у ставках площею від 0,05 до 0,1 га, транспортування яких здійснювали у бідонах. Підрощування проводили у полікультурі протягом 15 діб із постійним щоденним контролем температури води та вмісту розчиненого у воді оксигену. За виявлення значних коливань цих показників від оптимальних значень проводили необхідні заходи. Один раз у 5 днів проводили контрольні лови личинок з метою визначення морфометричних показників. У процесі підрощування застосовували підгодівлю з використанням сухого молока та яєчного жовтка, які вносили в сухому вигляді шляхом розсіювання по поверхні води.

Після підрощування личинку пересаджували у ставки, які використовували як вирощувальні. Їх заріблення проводили у першу та другу декади червня із різною щільністю посадки. За підготовки таких ставів удобрення мінеральними та органічними добривами не застосовували. Вирощування молоді проводили із застосуванням годівлі, яку розпочинали за досягнення нею середньої маси 1,0 г. На початковому етапі годівлю проводили одноразово на добу, за досягнення молоддю маси 5 г – двічі на добу. Кількість корму розраховували виходячи із маси молоді риб від 0,5 % до 10 %.

Найвища виживаність коропа спостерігалася в ставку № 8 (28,0 %), де була застосована найменша щільність його посадки. У інших ставках виживання за коропом мало низькі показники (від 6 до 10 %) за нормативні. У всіх ставках було низьким виживання і цьоголіток товстолобика (10 %, за нормативного - 20 %). На нашу думку, це пов'язано із низькою природною кормністю водойм та слабким споживанням молоддю риб кормів, що були використаними під час вирощування цьоголіток. Середня вага цьоголіток коропа, в цілому, відповідала нормативним показникам (22,5–27,6 г, за нормативної 25 г), товстолобика (21,3–35,3 г). Найвищі показники маси цьоголіток риб відмічали у № 8.

Таким чином, рібопродуктивність за коропом та товстолобиком у дослідних ставках становила в середньому 7,83 ц/га. Низька рібопродуктивність у окремих водоймах, на нашу думку, була спричинена відсутністю повноцінних кормів та відмови господарств від проведення повного обсягу інтенсифікаційних заходів за період вирощування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зелена книга «Аналіз рибної галузі України» / Г. Башняк та ін. Київ: Офіс ефективного регулювання BRDO, 2020. 228 с. URL:<http://surl.li/jxrsnm>;
2. Рекомендації щодо надання державної підтримки на рібопосадковий матеріал і обладнання для розвитку ринку продукції аквакультури. Рекомендації / Ю.Є. Шарило та ін. К.: НУБіП України, 2024. 42 с. URL:<http://surl.li/jksouj>
3. The State of World Fisheries and Aquaculture 2020. Sustainability in action. Rome: FAO. 2018. 227 с. URL:<http://www.fao.org/3/i9540en/i9540en.pdf>;
4. The State of World Fisheries and Aquaculture 2020. Sustainability in action. Rome: FAO. 2020. 244 p. URL:<http://surl.li/mufuwk>
5. URL:<http://surl.li/omeogg>
6. URL:<http://surl.li/jyupfa>

ЗМІСТ

Honcharuk V.V., Huliaiev O.M., Zabihailo O.V., Sliusarenko A.O. The cultivation of carp fishes on rented water bodies in current conditions.....	3
Бондаренко М.О., Панчук М.В., Гоц Р.Р., Слюсаренко А.О. Вплив інтенсифікаційних заходів на кормність водойм за вирощування риби.....	4
Гаптенко В.В., Денисов С.О., Нощенко С.А., Корчак В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування рибопосадкового матеріалу корошових видів в умовах сьогодення.....	6
Klimov O.A., Kryzhanivskiy R.O., Khomiak O.A. Technological approaches of growing carp in polyculture with herbivorous fish.....	8
Войтенко В.І., Куприш А.С., Пересада А.В., Крикливий В.С., Гриневич Н.Є. Аналіз індикації бактеріофагів у воді акваріума.....	9
Кувшинов К.С., Чохленко М.М., Козік Д.Д., Гриневич Н.Є. Принципи підтримання здоров'я риб задля ефективного управління водними ресурсами.....	10
Опарик М.М., Юрін О.А., Остапук О.М., Россоха В.В., Гриневич Н.Є. Сталі практики ведення аквакультури, що відповідають сучасним екологічним та економічним вимогам.....	12
Рудичева М.А., Шулько О.П. Глобальне потепління антарктиди: першопричини та наслідки.....	13
Софійчук А.Ю., Халахур І.В., Щербина В.Г., Гриневич Н.Є. Якість та безпечність води під час вирощування гідробіонтів.....	15
Тарасенко Д.А., Ізбаш П.В., Нестеренко В.Є., Гриневич Н.Є. Моніторинг і оцінка здоров'я гідробіонтів, екологічного стану природних водойм київщини.....	17
Савва А.А., Бабань В.П. Екологічна оцінка стану малих річок м. Вінниця.....	19
Revenok O.O., Kovalenko A.V., Naumeiko V.V., Hrynevych N.Ye, Zharchynska V.S. Crustacean aquaculture: advantages, prospects.....	21
Рогозовець Т.В., Соколовський М.С., Найченко В.О., Гриневич Н.Є., Жарчинська В.С. Вплив кліматичних змін на динаміку популяцій аборигенних видів риб.....	22
Сидоренко С.В., Шулько О.П., Романішина Т.О. Використання миючих засобів та їх заміна на екологічно чисті засоби.....	23
Кравчук В.М., Бітюцький В.С. Біогенний синтез наночастинок селену та їх застосування як альтернатива антибіотикам у птахівництві.....	25
Кузьменко Ю.В., Трофимчук А.М. Особливості інкубації ікри рослиноїдних риб в умовах ТОВ «Сквираплем-рибгосп».....	27
Гаврилюк К.О., Онищенко Л.С. Виробництво біогазу та переваги його використання у вирішенні енергетичних проблем.....	28
Бровко М.В., Гнатенко І.П., Петренко Я.Ю., Контуш А.О., Куновський Ю.В. Проблеми незаконного використання водних біоресурсів.....	29
Гальчинський Д.В., Зайченко М.М., Кологойда О.Ю., Кібальникова Д.О., Куновський Ю.В. Значення та перспективи використання водних живих ресурсів в умовах сучасних глобальних викликів і сталого розвитку.....	31
Іванюта С.А., Матурелі Д.А., Титаренко В.О., Шелифіст В.М., Олешко В.П. Оптимізація технології вирощування прісноводної креветки <i>Macrobrachium rosenbergii</i> в УЗВ.....	33
Пількевич М.М., Уманець А.Р., Білий О.І., Поліщук Я.Г., Гейко Л.М. Перспективи розвитку світового виробництва риби.....	35
Павелко Д.В., Дідик І.В., Веред П.І. Шумове навантаження на довкілля та його наслідки.....	37
Рацюк С.Ю., Хілов Є.В., Гембік В.О., Гембік А.О., Олешко В.П. Використання рослиноїдних видів риб в якості біологічного меліоратора поверхневих вод.....	38
Мануйлов І.С., Щур В.І., Дем'янченко О.В., Присяжнюк Н.М. Моніторинг сучасного стану та перспективи рибогосподарського використання іхтіофауни басейну річки Дніпро.....	40